

**Az óvodai beíratás törvényi háttere, törvényi kötelezettség,
rendszeres óvodába járás, óvodai nevelés alóli felmentés,
hiányzások igazolása, igazolatlan hiányzások esetén alkalmazandó
óvodai feladatok.**

Készítette: Kincses Tiborné

2018.08.13.

Az óvodai beíratás törvényi háttere, törvényi kötelezettség, rendszeres óvodába járás, óvodai nevelés alóli felmentés, hiányzások igazolása, igazolatlan hiányzások esetén alkalmazandó óvodai feladatok.

Óvodába járás - a minisztériumi állásfoglalás szerint három éves kortól ajánlott és kötelező is. A kisgyermeknek még a szeptemberi beíratkozás előtt be kell töltenie a harmadik életévét ahhoz, hogy felvételt nyerjen az intézménybe. Az óvodába járás azért is fontos, mert a kicsi megtanulja azt, milyen egy közösséghez tartozni, alkalmazkodni, ezáltal könnyebbé válhat számára majd az iskolai beilleszkedés. Mindamellet kötelező is, mert aki nem intézkedik a beíratásról, szabálysértést követ el.

Az óvodai tartózkodása alatt a gyermek megkapja a szükséges nevelést, és oktatást ahhoz, hogy a megfelelő legyen a szellemi és lelki fejlődése.

Igaz, hogy az óvoda is szeptemberben nyitja meg kapuit az új gyerkőcök előtt, a beíratásnak jóval hamarabb meg kell történnie. A beíratás minden év április 20-tól egy hónapon át lehetséges, de minden óvoda gondoskodik arról, hogy minden érintett tudomást szerezhessen a konkrét beíratkozási időpontokról. Általában úgy, hogy a honlapon közzéteszi, vagy az önkormányzati hirdetőtáblán függesztik ki, vagy a helyi újságban kerül kihirdetésre.

A kötelező óvodába járás alóli felmentés szabályai

2015. április 22-én lépett hatályba A nevelési-oktatási intézmények működéséről, valamint a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet módosításáról szóló 22/2015. (IV. 21.) EMMI-rendelet, amely – többek között – a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól történő felmentés eljárási szabályait is tartalmazza.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás alól a szülőnek lehetősége van felmentést kérni. A köznevelésről szóló törvény 8. § (2) bekezdése alapján a felmentésről – települési önkormányzati fenntartású óvoda esetén a jegyző, – egyházi- és magánfenntartású óvoda esetében a fenntartó dönt. A felmentést a szülőnek kell kérelmeznie, a jegyző, a fenntartó pedig csak az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, kizárólag az ötödik életév betöltéséig adhat felmentést a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól. A szülőnek a felmentés iránti kérelmét meg kell indokolnia, az indok – a gyermek családi körülményeivel, – képességeinek kibontakoztatásával, illetve – a gyermek sajátos helyzetével összefüggő ok, körülmény lehet.

A miniszteri rendelet 20. §-ának módosított (2) bekezdése az óvodaköteles korú gyermekekre vonatkozó általános beíratási kötelezettség alól három esetben tesz kivételt, mégpedig – a családi napköziben, – a bölcsődei ellátásban részesülő, valamint – a felmentett gyermek esetében. Ebből adódóan a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alóli felmentési kérelmet – főszabály szerint – az óvodai beíratkozásig, azt megelőzően kell a szülőnek

előterjesznie, ezáltal még az óvodai jogviszony létrejötte előtt döntés születik a felmentésről, így minden szereplő számára egyszerűbb a döntéshozatal. A miniszteri rendelet alapján az a szülő, aki felmentést kér a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, minden évben április 20-áig – azaz az óvodai beiratkozásra jogszabályban előírt időszak első napjáig – köteles benyújtani kérelmét a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőhöz, valamint a kérelem másolatát a kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjéhez. Amennyiben a szülő nem települési önkormányzati fenntartású óvodába kívánja beiratni gyermekét, akkor a felmentési kérelmét szintén április 20-áig az óvoda fenntartójához kell benyújtania, a kérelem másolatát pedig a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőhöz kell eljuttatnia. Mérlegelési jogkör Felhívjuk a figyelmet arra, hogy – a jegyzőnek, – a fenntartónak a szülői kérelem kérdésében mérlegelési jogköre van, azaz – a gyermek egyéni körülményeinek alapos vizsgálata, mindenekelőtt – annak szem előtt tartásával kell döntenie, hogy a kérelmezett megoldás valóban a gyermek érdekét szolgálja-e, és – nem fogja-e hátráltatni később az iskolai tanulmányok megkezdését. A családi körülményekre, a sajátos helyzetre való hivatkozás lehetősége nem segítheti elő például azt, hogy hátrányos helyzetű gyermekek ilyen módon maradjanak ki az iskolai közösségi életre felkészítő óvodai nevelésből. A jegyző a kérelemről a közigazgatási hatósági eljárás keretében, határozati formában dönt, amely ellen jogorvoslat vehető igénybe.

Óvodába járási kötelezettség

Az óvoda a gyermek **hároméves korától** a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. *A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt) 8. § (2) bekezdés értelmében:* A gyermek abban az évben, amelynek **augusztus 31.** napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától **"legalább" napi négy órában** óvodai foglalkozáson vesz részt.

Ha a kisgyermek augusztus 31. után tölti be a harmadik életévét, akkor csak a következő évben lesz óvodaköteles.

A jegyző – az egyházi és magán fenntartású intézmények esetében a **fenntartó** – a szülő kérelmére és az óvodavezető, valamint a védőnő egyetértésével, a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, az ötödik életév betöltéséig **teljes felmentést adhat** a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, képességeinek kibontakoztatása, sajátos helyzete indokolja. *[Nkt.) 8. § (2) bekezdés]*

A **szülő kötelessége**, hogy biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét, továbbá tankötelezettségének teljesítését! *[Nkt. 72. § (1) b)]*

Tehát minden **három, négy és öt** éves gyermeket, **aki eddig nem járt óvodába**, be kell íratni a körzeti óvodába vagy valamilyen működési engedéllyel rendelkező törvényesen alapított és nyilvántartott másik óvodába.

Fontos tudni azt is, hogy a kötelező óvodába járás és az azzal kapcsolatos előírások azokra a 3, 4 és 5 éves idősebb gyermekekre is vonatkoznak, **akik már jelenleg is óvodába járnak.** *(5 éves kortól eddig is kötelező volt az „óvodába járás”!)*

Tehát **nem „felmenőrendszerben”** került bevezetésre az „óvodakötelezettség intézménye, hanem 2015. szeptember 1-től **egyszerre** minden **érintett korosztályra** érvényesen.

Központi tájékoztatás a kötelező beiratkozásról

Az óvodai beiratkozásra a tárgyév **április 20-a és május 20-a között** kerül sor.

A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal **közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a saját honlapján**, valamint közlemény vagy hirdetmény közzétételét kezdeményezi a fenntartásában működő óvoda honlapján, ennek hiányában a helyben szokásos módon. [20/2012. EMMI rendelet 20. § (1) bekezdés]

Fel lehet venni óvodába azt a kisgyermeket is, aki augusztus 31. után tölti be a 3. életévét!

Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a **harmadik életévét** a felvételétől számított **fél éven belül betölti**, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező **hároméves és annál idősebb gyermek** óvodai felvételi kérelme teljesíthető. [Nkt. 8. § (1)]

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

Az óvoda köteles felvenni minden körzetében lakó gyermeket, aki augusztus 31-ig betölti a 3. életévét.

Azok gyermekek, akik az adott év január 1. és augusztus 31. között töltik be a 3. életévüket, kötelesek az kijelölt időpontban beiratkozni, de csak szeptember 1-től kötelesek óvodába járni.

Tehát a gyermek nem a **harmadik születés napjától** kezdődően köteles óvodába járni, **hanem szeptember 1-től**. Persze, ha van férőhely és a szülő kéri, az óvoda felveheti őket előbb is, de nem kötelezheti a szülőt, hogy idő előtt írassa be gyermekét az óvodába.

Ha van elég férőhely az adott körzeti óvodában - akkor szülői kérésre fel kell venni azokat a gyermekeket is, akik **augusztus 31.** és a következő évmárcius 1. között születtek.

Ha a gyermek **március 1. után** tölti be a 3. életévét, akkor csak a következő nevelési évben jogosult az óvodába járásra. (Akkor már kötelező számára az óvodába járás.)

Szabad óvodaválasztás jog

A szülő nem köteles a beírni gyermekét az települési önkormányzat által kijelölt körzeti óvodába.

A szülő gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelően, saját vallási, világnézeti meggyőződésére, nemzetiségi hovatartozására tekintettel szabadon választhat óvodát. [Nkt. 72. § (2)]

A szülő joga, hogy egyházi, magán vagy alapítványi óvodába járassa gyermekét, vagy más települési önkormányzat által fenntartott óvodába nyújtson be felvételi kérelmet.

A hiányzások igazolása, az igazolatlan hiányzások esetén alkalmazandó óvodai feladatok

Ha lázas beteg volt a gyerek, eddig is orvosi papírral kellett igazolnia a szülőnek a távollétet, és egyben persze azt is, hogy csemetéje gyógyult, és közösségbe mehet. Az sem változott, hogy a hiányzást a szülő is igazolhatja, ha például síelni megy a család vagy a nagymamát látogatják meg. Csakhogy ezt szeptembertől előre be kell jelenteni.

Komolyak a következmények

A mulasztás igazolásának felelőssége minden esetben a szülőé. Az óvodai igazolatlan hiányzásoknak igen komoly következményei lehetnek. Ha az igazolatlan hiányzás eléri az öt napot, az intézmény vezetője értesíti az illetékes gyámhatóságot és gyermekjóléti szolgálatot. Tíz plusz egy nap igazolatlan hiányzás után az intézmény vezetője értesíti a szabálysértési hatóságot. A bírság öttől százötvenezer forintig terjedhet. Húsz igazolatlan mulasztott nap után a gyámhatóság kezdeményezi a családi pótlék folyósításának felfüggesztését, melyet háromhavonta felülvizsgál.

Az óvodai mulasztások igazolásával kapcsolatosan a nevelési-oktatási intézmények működéséről, valamint a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet (a továbbiakban: miniszteri rendelet) tartalmaz kötelező jogszabályi előírásokat. Ennek részeként úgy rendelkezik, hogy az óvoda házirendjében kell szabályozni a gyermek – távolmaradásának, – mulasztásának, – késésének igazolására vonatkozó rendelkezéseket.

A házirend szerepe.

A gyermek késésének, mulasztásának szabályozása alapvetően intézményi szintű döntést igényel, amelyet a házirendben a megfelelő részletességgel szükséges rögzíteni. Nemrégiben a sajtó is foglalkozott azzal a felvetéssel, hogy miért csak három napot igazolhat a szülő? Ezzel kapcsolatosan a miniszteri rendelet fentebbi szabályaiból kell kiindulni, azaz abból, hogy a szülő által igazolható mulasztások szabályait – köztük ezek mennyiségét is – helyben, az adott intézmény házirendjében, a helyi sajátosságok figyelembe vételével kell az óvodának szabályoznia. Ennek keretében a belső szabályzatnak kell előírást tartalmaznia például – a mulasztás kezdetének megfelelő bejelentésére, – ennek dokumentálására, – az igazolható napok számára, – az előírt bejelentési és dokumentálási határidő elmulasztásának következményeire, – szankcionálására. A köznevelési jogszabályok tehát semmilyen formában nem tartalmaznak időtartambeli megkötést a szülő által igazolható mulasztás mértékére. Annak számát, időtartamát az óvoda határozhatja meg belső szabályzatában, konkrétan a házirendben, amelynek elfogadásakor, módosításakor – az ágazati törvény 25. § (4) bekezdése alapján – az óvodaszék is kötelező véleményezési joggal rendelkezik, továbbá a házirend nyilvános dokumentum.

Az igazolt mulasztás

A miniszteri rendelet 51. §-a alapján amennyiben a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolnia kell. Az igazolt mulasztás eseteit a jogszabály meghatározza. E szerint a mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha

- a gyermek – a szülő írásbeli kérelmére – házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,
- a gyermek beteg volt, és azt a házirendben meghatározottak szerint igazolja,
- a gyermek hatósági intézkedés vagy egyéb alapos indok miatt nem tudott kötelezettségének eleget tenni.

A házirendnek a helyi sajátosságok figyelembe vételével választ kell tehát adnia – a mulasztás kezdetének megfelelő bejelentésére és – ennek dokumentálására, valamint – az előírt bejelentési és dokumentálási határidő elmulasztásának következményeire, szankcionálására. A helyi szabályozásnak ki kell terjednie az orvosi igazolással kapcsolatos teendőkre is. Az orvosi igazolásban foglaltak olyan orvosi szakmai kérdések, amelyek vitatására az óvoda nem

jogosult. Ugyanakkor orvosi szempontból is csak arról a tényről, körülményről, állapotról adható orvosi igazolás, amely az egészségügyi, orvos szakmai előírások hatálya alá tartozik. Ennek mérlegelése, eldöntése az orvos szakmai felelősségének a része. Az óvodának természetesen nincs jogosultsága az orvosi igazolásban leírtakat felülbírálni, azokat vitatni. Arra azonban lehetősége van, hogy – az orvosi igazolás benyújtásával kapcsolatosan határidőt állapítson meg, – annak elmulasztását szankcionálja, – az igazolás leadását óvodai ellenjegyzéshez kösse.

A miniszteri rendelet előírása alapján igazoltnak kell tekinteni a gyermek óvodai hiányzását abban az esetben is, amennyiben azt valamilyen hatósági intézkedés – például rendőrségi, gyermekvédelmi vagy gyámhatósági ügy – indokolja. Ebben az esetben a szülő – amennyiben erre mód van – előzetes bejelentése, valamint az illetékes hatóság hivatalos irata szolgál alapul a távollét igazolásához. Az egyéb alapos ok körébe minden olyan körülmény beletartozik, amely indokoltan és jogszerűen tartotta távol a gyermeket az óvodai foglalkozástól. Ezen a jogcímen lehet elfogadni például a tetűvel való fertőzöttség megszüntetése céljából való távollétet, természetesen kizárólag a fertőzést megszüntető szer hatóidejének időtartamára. Erről az óvodaorvostól, a védőnőtől, illetve az ÁNTSZ-től kérhető pontos információ.

Az igazolatlan mulasztás és következményei

A miniszteri rendelet 51. § (3) bekezdése alapján amennyiben a gyermek óvodai távollétét nem igazolják, a mulasztást igazolatlanul kell tekinteni. Az igazolatlan mulasztás több szempontból is hátrányos következményekkel jár. – Ha a gyermek életkora alapján kötelezően vesz részt óvodai nevelésben, és egy nevelési évben igazolatlanul öt nevelési napnál többet mulaszt, az óvoda vezetőjének – a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) kormányrendeletben foglaltakkal összhangban – értesítenie kell gyermek tényleges tartózkodási helye szerinti illetékes gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. Az értesítést követően a gyermekjóléti szolgálat az óvoda bevonásával haladéktalanul intézkedési tervet készít, amelyben a mulasztás okának feltárására figyelemmel meghatározza a gyermeket veszélyeztető és az igazolatlan hiányzást kiváltó helyzet megszüntetésével kapcsolatos, valamint a gyermek érdekeit szolgáló feladatokat.

– Ha a gyermek a kötelező óvodai nevelésben vesz részt, és az igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a tizenegy nevelési napot, az óvoda vezetője a mulasztásról tájékoztatja az általános szabálysértési hatóságot.

– Ha a gyermek a kötelező óvodai nevelésben vesz részt, és igazolatlan mulasztása egy nevelési évben eléri a húsz nevelési napot, az óvoda vezetőjének haladéktalanul értesítenie kell a gyermek tényleges tartózkodási helye szerint illetékes gyámhatóságot.